

**Uchwała Nr LVIII/86/2014
Rady Gminy Bodzechów
z dnia 7 listopada 2014r.**

w sprawie uchwalenia gminnego programu zdrowotnego na lata 2014-2020 w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla dzieci ze szkół podstawowych z terenu Gminy Bodzechów

Na podstawie art. 7 ust.1 pkt. 5 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 594, z późn. zm.) oraz art. 7 ust.1 pkt.1 i art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r Nr 164, poz.1027 z późn. zm.) Rada Gminy Bodzechów uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się gminny program zdrowotny w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla dzieci ze szkół podstawowych z terenu Gminy Bodzechów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bodzechów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący
Rady Gminy

Władysława Ćwik

**GMINNY PROGRAM ZDROWOTNY NA LATA 2014-2020
W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I KOREKCJI WAD POSTAWY DLA DZIECI ZE
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU GMINY BODZECHÓW**

Wady postawy należą do najczęstszych schorzeń dotyczących obecnie nasze dzieci i młodzież. Współczesny młody człowiek spędza większość życia spędza w pozycji siedzącej – w szkole, przy komputerze, przed telewizorem. Brak ruchu, osłabione dlatego mięśnie sprawiają, że kręgosłup musi wykonywać pracę ponad swoje możliwości. Z tego powodu czynności ruchowe zaburzone przez różne czynniki prowadzą do powstawania wad postawy, Niekorygowane wady postawy stanowią one poważne zagrożenie dla naszego zdrowia i powstających z czasem prawie nieuleczalnych dolegliwości zdrowotnych m.in. układu oddechowego, układu krążenia czy też pokarmowego. Wyróżniamy dwa okresy krytyczne dla procesu kształtowania się postawy. Pierwszy okres przypada na wiek 6-7 lat i związany jest ze zmianą trybu życia dziecka z powodu przejścia ze swobodnego, indywidualnie regulowanego przez dziecko ruchu, wysiłku i odpoczynku w narzucony kilkugodzinny system przebywania w pozycji siedzącej. Drugi okres przypada na wiek 12-15 lat i jest okresem ogromnej dysharmonii rozwojowej. Następuje wówczas szybki rozwój kośćca, za którym nie nadąża rozwój mięśni. Czas ten sprzyja kształtowaniu się nieprawidłowej postawie ciała.

Z uwagi na przyczyny powstawania wady postawy dzieli się na dwie grupy:

- wady rozwojowe (powstają w wyniku krzywicy, gruźlicy, choroby Scheuermanss)
- wady nawykowe podlegają czynnej korekcji

Wszelkie wady postawy wpływają ujemnie nie tylko na wygląd i sylwetkę, ale ograniczają ruchomość kręgosłupa prowadząc często do kalectwa.

Epidemiologia wad postawy

Problem związany z tego typu schorzeniami należy także do priorytetów zdrowotnych Ministra Zdrowia. Mając powyższe na uwadze istnieje konieczność uzupełnienia przez gminę dla swoich młodych mieszkańców tego typu usług gwarantowanych przez NFZ usług. Program zawiera zadania z wdrożeniem nawyku kształtowania prawidłowej postawy u dzieci ze szkół podstawowych. Zadania związane ze wczesnym wykrywaniem wad postawy oraz ich korekcją wzajemnie się uzupełniają i w ten sposób przyczyniają do wszechstronnego rozwoju dziecka i indywidualizacji korekcji wad postawy. Jest skierowany na dobrze określony problem zdrowotny i uwzględnia charakterystykę grupy docelowej. Profilaktyka i korekcja wad postawy prowadzona będzie wśród uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Bodzechów w latach 2014-2020 roku na podstawie informacji z poszczególnych szkół .

Epidemiologia wad postawy:

Wady postawy dzieci w wieku rozwojowym występują u około 50-60% populacji i są to najczęściej wadliwe postawy utrwalone złym nawykiem lub wymuszonym obciążeniem ciała.

Z danych Centrum Systemów Informacji Ochrony Zdrowia (CSIOZ) sporządzonych w oparciu o druk mz-11 (sprawozdanie z działalności o zatrudnieniu w podstawowej opiece zdrowotnej) wynika, że zniekształcenia kręgosłupa stwierdzono łącznie u 421 042 osób z tej samej grupy wiekowej.

Największą liczbę zniekształceń kręgosłupa stwierdzono w grupie dzieci w wieku 10-14 lat – łącznie 182 843 przypadków. W Gminie Bodzechów – zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi- problem wad postawy występuje u około 40% populacji dzieci w przedziale wiekowym 6-13 lat.

Informacje pochodzące ze szkół i od lekarzy pediatrów, lekarzy rodzinnych, ortopedów, rehabilitantów o narastającej liczbie wad postawy potwierdzają problemy zdrowotne dzieci.

Do najczęstszych wad postawy należą: plecy okrągłe, plecy wklęsłe, plecy wklęsłookrągłe, plecy płaskie, boczne skrzywienia kręgosłupa, wady kończyn dolnych. Do drobnych odchyłeń można zaliczyć odstawanie łopatek, asymetrię barków, asymetrię żeber i klatki piersiowej.

Kyfoza piersiowa (plecy okrągłe) – to nadmierne uwypuklenie fizjologicznej krzywizny piersiowej.

Charakterystyczne dla tej wady jest garbienie się, wysuwanie głowy i barków ku przodowi, co powoduje odstawanie łopatek i ich oddalenie. Klatka piersiowa jest spłaszczona, zapadnięta.

Skutkiem tych zmian jest ograniczona ruchomość klatki piersiowej, co utrudnia swobodne oddychanie, szczyty płuc są źle przewietrzane, istnieje skłonność do schorzeń dróg oddechowych. Praca serca jest ograniczona, wydolność organizmu zmniejszona. Wada ta może mieć charakter przejściowy, a jej przyczynami mogą być: zmęczenie dziecka pozostającego w czasie dnia zbyt długow pozycji siedzącej, osłabienie po chorobie, słaby wzrok, chęć ukrycia przez dziewczynki rozwijających się piersi, nadmierna w stosunku do rówieśników wysokość ciała.

Plecy wklęsłe – to nadmierne uwypuklenie fizjologicznej krzywizny lędźwiowej, charakterystyczne dla tej wady jest zaznaczone wygięcie lordozy lędźwiowej, zaakcentowane przodopochylenie miednicy, brzuch wypięty.

Plecy wklęsłookrągłe – połączenie uprzednio omówionych wad. Objawy zewnętrzne to wypięty brzuch i okrągłe plecy.

Plecy płaskie – wadę tę spotyka się najczęściej u dzieci astenicznych, wątłych, z ogólnym słabym umięśnieniem. Zmniejszenie krzywizn fizjologicznych obniża wytrzymałość kręgosłupa oraz stanowi predyspozycję do bocznych skrzywień kręgosłupa.

Boczne skrzywienia kręgosłupa (skolioza) – charakteryzują się odchyleniem osi anatomicznej kręgosłupa. najczęstszą postacią skoliozy jest skrzywienie prawostronne, zniekształcające klatkę piersiową i znajdujące się w niej narządy.

W wyniku tego następuje niewydolność układu krążenia i oddychania oraz zwyrodnienia w układzie ruchu, narastające wraz z wiekiem. Częstościami objawami są również: asymetria barków, łopatek tułowia, miednicy, głowy, co szpeci sylwetkę i staje się częstym powodem chorób i kompleksów. W tworzeniu skolioz mogą mieć również udział choroby narządów wewnętrznych. Istnieją także skoliozy statyczne, wynikające z zaburzeń statyki ciała. Przyczyna ich powstawania leży między innymi w wszelkiego rodzaju anomaliach kończyn dolnych, wpływających na ich długość. Funkcjonalnie krótsza kończyna powoduje skośne ustawienie miednicy i wygięcie kręgosłupa.

Płaskostopie – występuje wówczas, kiedy więzadła i mięśnie stopy są słabe. Często pod wpływem szybkiego przyrostu ciała, przy osłabionych mięśniach stopa opiera się o podłoże łukiem przyśrodkowym, kostka wewnętrzna uwypukla się, palce odchylają się na zewnątrz, ciężar ciała przytłacza śródstopie.

Odpowiednio szybkie podjęte działania profilaktyczne dzieci i młodzieży z rozpoznanymi wadami postawy są istotne dla funkcjonowania narządu ruchu w późniejszym okresie życia.

Powyższe opracowano na podstawie dostępnej następującej bibliografii:

- „Profilaktyka wad postawy u dzieci i młodzieży w środowisku nauczania i wychowania – rekomendacja ekspertów” A.Górecki, J.Kiwerski, IM Kowalczyk, W.Marczyński, I.Nawrotny, M.Rybicka, U.Jarosz, M.Suwalska, W.Szalachowska-Kluza;

Rocznik medyczny – 2009 16(1); 168-177

-pismo nr MZ-ZP-D-073-9795-3/IC/07 do Rzecznika Praw Obywatelskich Pana Janusza Kochanowskiego od Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia Pana Grzegorza Gołdyni z dnia 23.10.2007 r

Główny cel programu:

Zapobieganie pogłębianiu się i utrwalaniu wad postawy ciała u dzieci i młodzieży poprzez wczesne ich wykrywanie, diagnozowanie, korygowanie oraz kształtowanie nawyku aktywności ruchowej i odpowiedzialności za własne zdrowie.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie świadomości zdrowotnej uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych) w zakresie wad postawy,
 - zapewnienie prawidłowego rozwoju aparatu mięśniowego stabilizującego układ kostno-stawowy,
 - poprawa ogólnej sprawności ruchowej,
- Wykonywanie u dzieci i młodzieży badań lekarskich diagnozujących i kontrolnych,
- udzielanie dzieciom i rodzicom (opiekunom prawnym) indywidualnych instruktaży dotyczących ćwiczeń kompensacyjno-rehabilitacyjnych do stałego ich wykonywania w warunkach domowych.

Cel programu :

- wczesne wykrywanie wad postawy ciała wśród uczniów populacji ze szkół podstawowych
- korygowanie wad postawy
- zapobieganie pogłębianiu się wad postawy,
- zmniejszenie liczby dzieci z nierozpoznanymi wadami postawy,
- uzupełnienie świadczeń gwarantowanych,
- rozpoznanie skali problemu wad postawy oraz potrzeb zdrowotnych uczniów szkół podstawowych z gminy Bodzechów,
- poprawa ogólnej sprawności ruchowej oraz o ile to możliwe w wyniku ćwiczeń korekcji wad postawy doprowadzenie do stanu prawidłowego,
- podniesienie świadomości kształtowania prawidłowej postawy oraz kształtowanie prawidłowych nawyków w tym temacie.

Realizacja

- w programie wezmą udział dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Bodzechów, uczęszczające do klas I-VI w szkołach na terenie Gminy Bodzechów wyłonione przez

pielęgniarki szkolne w oparciu o badania bilansowe, a następnie skierowane zostaną do ich rodziców lub opiekunów specjalne zaproszenia przez podmiot realizujący program i po wyrażeniu zgody otrzymają skierowania na ćwiczenia korekcyjne od lekarzy, lekarzy pediatrów, lekarzy rodzinnych i specjalistów Bodzechówi i zostaną ujęte na listach sporządzonych przez szkoły podstawowe z Bodzechowa i Szewny (dla dzieci ze wszystkich szkół z terenu Gminy Bodzechów) według najpilniejszych potrzeb rehabilitacyjno-korekcyjnych,

- z uwagi na specyficzne położenie gminy oraz w tej sytuacji możliwość dogodnego dojazdu ćwiczenia korekcyjne dla wytypowanych z terenu Gminy Bodzechów będą prowadzone w salach szkolnych w Bodzechowie i Szewnie przez specjalistów rehabilitacji dla poszczególnych grup dzieci, ponieważ w tych szkołach są sale gimnastyczne wyposażone w odpowiedni sprzęt do ćwiczeń korekcyjno-rehabilitacyjnych

- ćwiczenia korekcyjne będą wykonywane w specjalnie dobranych grupach z wadami postawy dobranych przez specjalistów rehabilitacji

- ćwiczenia będą wykonywane cyklicznie, w godzinach nie kolidujących z zajęciami lekcyjnymi, a czas pracy w grupie wynosi 45 minut.

Przewiduje się także prowadzenie zajęć pokazowych w obecności rodziców lub opiekunów oraz przedstawicieli Gminy Bodzechów.

Oczekiwane efekty:

- podniesienie poziomu wiedzy rodziców i uczniów nt. profilaktyki wad postawy,

- wykształcenie u dzieci i młodzieży nawyku dbania o ładną sylwetkę i prawidłową postawę ciała,

- utrzymanie na poziomie około 70% frekwencji na zajęciach z gimnastyki korekcyjnej

- objęcie programem rocznie dzieci i młodzieży zaliczanej do tej grupy dysfunkcyjnej.

Mierniki efektywności odpowiadające celom programu:

- liczba dzieci uczestniczących w programie

- liczba dzieci z wykrytą wadą postawy

ADRESACI PROGRAMU (populacja programu)

a) oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe

Rocznie w programie będzie uczestniczyło ok. 1000 dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych Gminy Bodzechów

Sposób realizacji i rozliczania :

Biorąc pod uwagę skalę problemu prognozuje się w latach 2014-2020 działania polegające na prowadzeniu w szkołach podstawowych w Bodzechowie i Szewnie grupowych zajęć korekcyjnych dla dzieci z wadami postawy ze szkół z gminy Bodzechów po jednej godzinie lekcyjnej tj. 45 minut dla każdej z grup w poszczególnej szkole. W celu realizacji programu konieczne będzie wyrażenie zgody rodziców/opiekunów na uczestnictwo dziecka w programie.

Tryb zapraszania do programu:

Podmiot realizujący program przekaże rodzicom/opiekunom informacje o charakterze stwierdzonej wady i określeniem jego rokowania, a także wiedzy niezbędnej do wykonywania ćwiczeń korekcyjnych i rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

Informacje będą przekazywane poprzez dyrektorów i nauczycieli szkół wraz z wyrażeniem zgody na wzięcie udziału w programie, poprzez ogłoszenia w szkołach i placówkach służby zdrowia, pielęgniarki szkolne, lekarzy POZ i specjalistów poradni wad, postawy, rehabilitacji

i ortopedów. Program będzie odpowiednio rozpropagowany i nagłośniony poprzez informacje skierowane bezpośrednio do szkół, przez sołtysów i regionalne media. Po uzyskaniu stosownej zgody podmiot realizujący program realizator podejmie działania mające na celu rozpowszechnienie i nagłośnienie programu.

Ponadto ustali indywidualny plan ćwiczeń korekcyjnych i rehabilitacji, dostosowany do rodzaju wady postawy występującej u danego dziecka zgodnej z aktualną wiedzą medyczną w przedmiotowym zakresie.

Będzie prowadzony rejestr uczestników programu.

Planowane interwencje będą skierowane na wykonanie badania fizykalnego w celu oceny postawy, chodu, wyglądu pleców i ustawienia łopatek, klatki piersiowej, ustawienia miednicy, budowy kończyn górnych i dolnych z zachowaniem należytej staranności oraz zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej oraz zasadami etyki zawodowej.

W przypadku stwierdzenia odchylenia od stanu prawidłowego ewentualne pogłębienie diagnostyki poprzez wykonanie badania RTG potwierdzającego wykrycie wady postawy (realizowane poza programem ze środków NFZ)

Monitorowanie i ewaluacja

Z uwagi na długotrwały czas leczenia tego typu schorzeń i i długi okres oczekiwania na efekt prowadzona będzie ocena jakości świadczeń w formie ankiet dla rodziców dotyczących zadowolenia z prowadzonej profilaktyki i korekcji.

Monitorowanie programu będzie polegało na przekazywaniu informacji do szkół i Urzędu Gminy Bodzechów o ilości wykonanych ćwiczeń i objętych nimi uczniów

Monitorowanie odbywało się będzie także poprzez prowadzenie list obecności na zajęciach korekcyjnych, prowadzenie dokumentacji medycznej, ocena jakości realizacji programu (ankieta do rodziców) dotycząca oceny programu.

Ocena jakości będzie dokonywana na podstawie sprawozdań merytoryczno-finansowych składanych przez realizatora programu.

Sposób finansowania

Narodowy Fundusz Zdrowia nie finansuje wszystkich procedur medycznych wykonywanych w gabinetach rehabilitacji Gminy Bodzechów. Powoduje to brak możliwości pomocy dzieciom z różnorodnymi wadami postawy, a profilaktyka taka zapobiegnie dalszym schorzeniom u dzieci i młodzieży. Stanowi także uzupełnienie świadczeń gwarantowanych

Koordynatorem programu będzie wybrany w konkursie realizator niniejszego programu zdrowotnego zatrudniająca fizjoterapeutów na terenie Gminy Bodzechów.

Środki finansowe na realizację wymienionych zadań określone w budżecie Gminy Bodzechów w ramach Gminnego Programu i Zdrowotnego na lata 2014 -2020 będą wynosiły 15.000 zł. rocznie tj. 105.000 r przez cały czas programu. Z uwagi na konieczność doboru indywidualnego zestawu pomocy w formie ćwiczeń trudno na tym etapie określić jednostkowy koszt ćwiczeń dla każdego dziecka. Dlatego też założono, że ogólny koszt programu i taka kwota zabezpieczona zostanie w budżecie. Przewiduje się możliwość dokonywania zmian w budżecie Gminy Bodzechów

Realizacja zadań i ich finansowanie odbywać się ze środków finansowych w wysokości 15.000 zł określonych w budżecie gminy Bodzechów będzie zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.), po wyborze realizatora programu zdrowotnego w drodze konkursu ofert ogłoszonego przez Wójta Gminy Bodzechów. Zasady konkursu na realizatora Gminnego Programu Zdrowotnego na rok 2014 -2020 r. zostaną ogłoszone na co najmniej 15 dni przed dokonaniem wyboru ofert, przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bodzechów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy

Bodzechów. Kompletna oferta konkursowa składać się będzie z wypełnionego formularza ofertowego opracowanego w Urzędzie Gminy Bodzechów

Wyboru ofert dokona Wójt Gminy Bodzechów na podstawie oceny dokonanej przez Komisję Konkursową.

Narodowy Fundusz Zdrowia nie finansuje wszystkich procedur medycznych wykonywanych w gabinetach rehabilitacji Gminy Bodzechów. Powoduje to brak możliwości pomocy dzieciom z różnorodnymi wadami postawy, a profilaktyka taka zapobiegnie dalszym schorzeniom u dzieci i młodzieży.

U Z A S A D N I E N I E:

Wady postawy u dzieci i młodzieży to problem zdrowotny i społeczny. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców Gminy Bodzechów w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci celem jest podjęcie działań mogących pomóc w funkcjonowaniu narządu ruchu w późniejszym okresie życia. Obowiązujące przepisy prawa pozwalają na zapewnienie tego typu ochrony zdrowia.

Projekt programu został zaopiniowany przez Agencję Oceny Technologii Medycznych -AOTM-BP-421-201(2)/KJK/2014 i w przedłożonym projekcie uwzględniono sugestie i wnioski zawarte w opinii.

W związku z powyższym zasadnym jest podjęcie przedłożonego projektu uchwały.